Zorginstituut Nederland

Factsheet
Gebruikers, uitgaven en switchen MS-geneesmiddelen 2012-2020

Het Zorginstituut monitort de uitgaven en het volume van alle MS-geneesmiddelen in het basispakket van de zorgverzekering. In 2019 is de eerste monitor MS-geneesmiddelen gepubliceerd. Hierin liet het Zorginstituut onder andere de volume- en uitgavenontwikkelingen zien van MS-geneesmiddelen over de jaren 2012-2016. Dit factsheet maakt inzichtelijk welke MS-geneesmiddelen er in 2022 worden vergoed vanuit het basis pakket, hoeveel gebruikers van deze middelen er waren in de jaren 2012-2020 en welke uitgaven daarmee gepaard gingen. Ten slotte wordt ook weergegeven van en naar welk MS-middel er gewsisseld werd.

20 MS-geneesmiddelen in basispakket

Startjaar vergoeding	Stofnaam	Merknaam	GVS/add-on
<2006	Interferon bèta-1a	Avonex®	GVS
<2006	Interferon bèta-1a	Rebif®	GVS
<2006	Interferon bèta-1b	Bètaferon®	GVS
<2006	Glatirameer	Copaxone®	GVS
2006	Natalizumab	Tysabri®	Add-on
2012	Fingolimod	Gilenya®	GVS
2014	Teriflunomide	Aubagio®	GVS
2014	Dimethylfumaraat	Tecfidera®	GVS
2014	Alemtuzumab	Lemtrada®	Add-on
2015	Peginterferon bèta-1a	Plegridy®	GVS
2016	Fampridine*	Fampyra®	GVS
2018	Ocrelizumab	Ocrevus®	Add-on
2018	Cladribine	Mavenclad®	GVS
2018	Glatirameeracetaat	Generiek	GVS
2020	Siponimod**	Mayzent®	GVS
2020	Ozanimod**	Zeposia®	GVS
2020	Fingolimod	Generiek	GVS
2021	Ponesimod**	Ponvory®	GVS
2022	Ofatumumab**	Kesimpta®	GVS
2022	Diroximelfumaraat**	Vumerity®	GVS

** Fampridine(Fampyra®) is als enige MS-middel hierboven geen DMD.*

*** Van deze middelen zijn nog geen (volledige) declaratiedata beschikbaar.*

Totaal aantal gebruikers

Er zijn in Nederland veel meer MS-patiënten dan voorheen werd gedacht: ongeveer 32.000 in plaats van 17.000*. Hiervan gebruiken zo'n 14.500 patiënten ten minste één geneesmiddel voor de behandeling van MS.

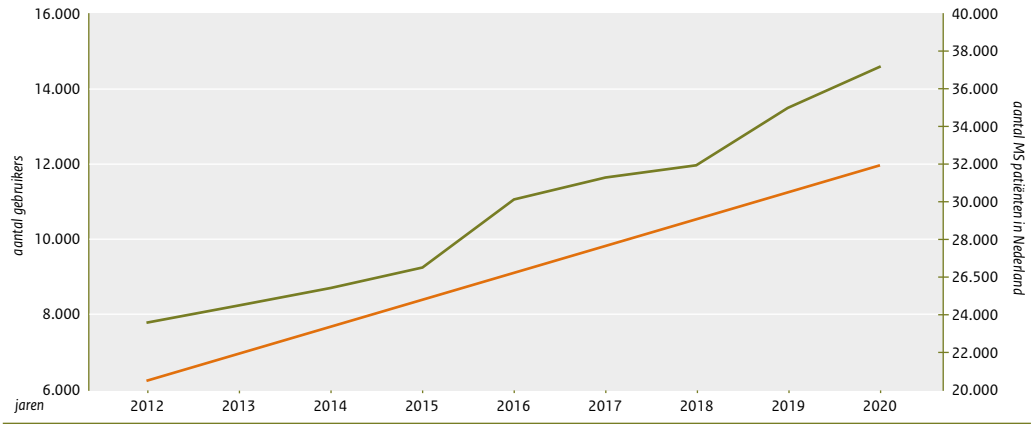

Jaren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal gebruikers	7.800	8.821	8.752	9.265	11.058	11.668	11.998	13.505	14.596
Aantal patiënten	20.568	21.997	23.426	24.855	26.284	27.713	29.142	30.571	32.000

*Loonstra et al., 2021. Project Y: The search for clues explaining phenotype variability in MS. Multiple Sclerosis and Related Disorders 57.
NIVEL Zorgregistraties eerste lijn, 2022.
CBS, Doodsoorzakenstatistiek, 2021.

Het aantal MS-patiënten is door het Zorginstituut zelf geëxtrapoleerd op basis van de bovenstaande drie bronnen. Op basis van de aantallen genoemd in de publicatie van Loonstra et al. (2021) , hebben we teruggerekend met de incidentiecijfers gerapporteerd door het NIVEL en het sterftecijfer gerapporteerd door het CBS.

Totale vergoeding

In 2020 is ruim € 180 miljoen uitgegeven aan MS-geneesmiddelen vanuit de Zorgverzekeringswet (Zvw). Dit is een stijging van € 82 miljoen sinds 2012.

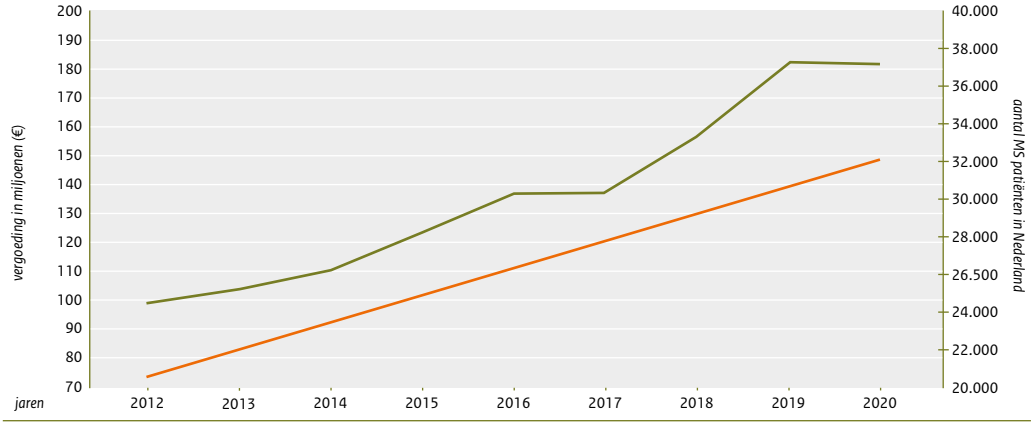

Jaren	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totale vergoeding (€)*	99	104	110	123	137	137	156	181	181
Aantal patiënten	20.568	21.997	23.426	24.855	26.284	27.713	29.142	30.571	32.000

*In miljoenen euro's.

Switchen

Bijna de helft van een cohort nieuwe gebruikers van ten minste één MS-geneesmiddel in 2014 wisselde binnen 7 jaar naar (ten minste) één ander MS-middel. Onderstaande figuur laat zien welk aandeel gebruikers uit dit cohort wisselt van en naar welk MS-middel. Het grootste deel van de patiënten wisselt van interferon beta-1A naar dimethylfumaraat. Dat is ongeveer een derde van de interferon beta-1A starters. Weer een derde hiervan wisselt niet binnen 7 jaar en een derde wisselt naar allerlei verschillende, voornamelijk tweedelijnsmiddelen. Slechts een enkeling wisselt nog naar een derde middel, in ieder geval in 7 jaar tijd.

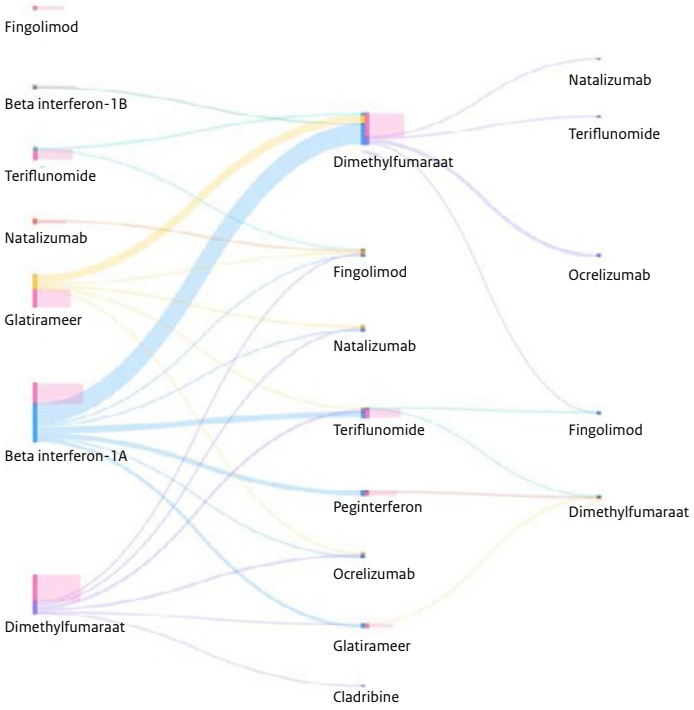

Gebruikers & vergoeding per MS-middel

Dimethylfumaraat (Tecfidera®) wordt het meest gebruikt door MS-patiënten sinds 2016, terwijl het gebruik van de beta interferonen (Avonex® & Rebif®) blijft afnemen. Dit zien we ook terug in de totale uitgaven. De vergoedingen per gebruiker zijn redelijk stabiel gebleven voor alle MS-middelen, behalve voor alemtuzumab: die neemt af.

TOTAAL AANTAL GEBRUIKERS PER MS-GENEESMIDDEL 2012-2020

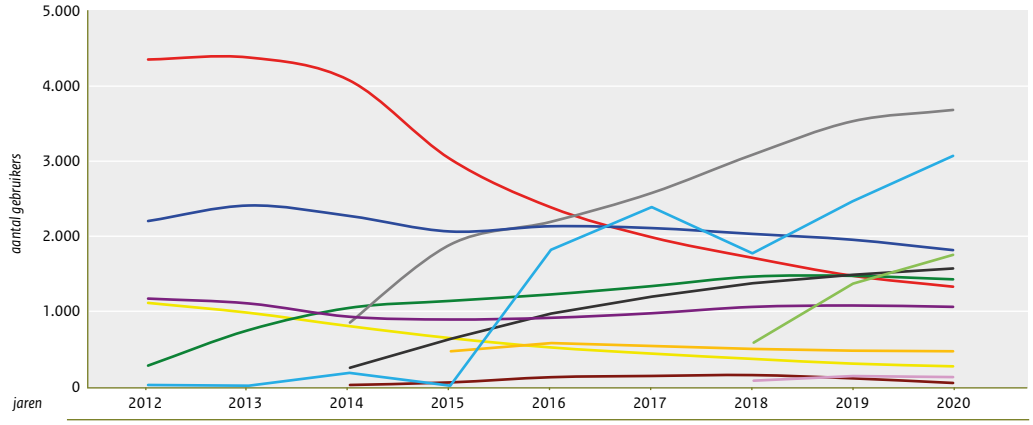

TOTALE VERGOEDING PER MS-GENEESMIDDEL 2012-2020*

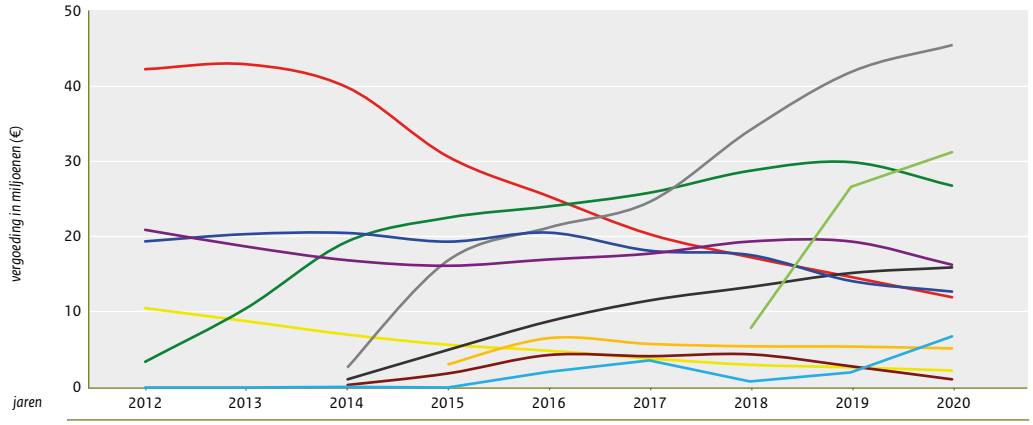

- Beta interferon-1A (Avonex® & Rebif®)
- Beta interferon-1B (Betaferon®)
- Fingolimod (Gilenya®)
- Teriflunomide (Aubagio®)
- Dimethylfumaraat (Tecfidera®)
- Glatirameer (Copaxone®)
- Natalizumab (Tysabri®)
- Alemtuzumab (Lemtrada®)
- Peginterferon (Plegridy®)
- Fampridine (Fampyra®)
- Ocrelizumab (Ocrevus®)
- Cladribine (Mavenclad®)

** Bij alemtuzumab en cladribine gaat het om kuren alleen in het eerste en tweede jaar en bij een groot deel van de patiënten kan worden volstaan met alleen deze twee kuren. Daarna is meestal geen behandeling meer nodig.*
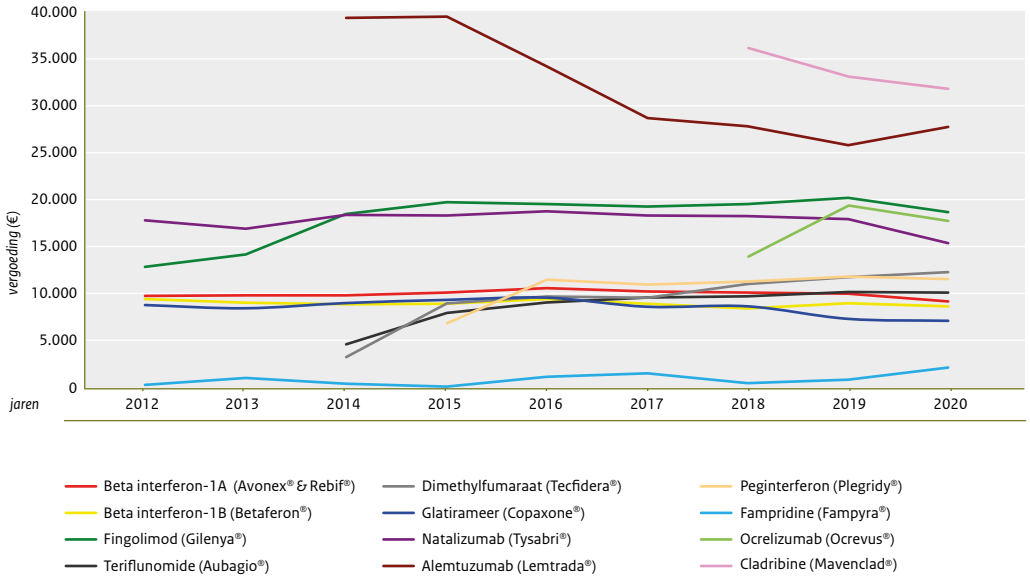
VERGOEDING PER GEBRUIKER PER MS-GENEESMIDDEL 2012-2020